

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nerancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se înalpoză.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Pentru rânducala și liniște

Ziarele maghiare aduc potop de știri. Multe se rapoartă la chestiunea noastră românească. Vorbesc despre pretinse înțelegeri ce s'ar fi luat cu noul guvern maghiar; de pertractări între membrii comitetului executiv al partidului național român și ministrul Jász. Se plasează știri chiar și din București și Iași. Toate cu o vădită intenție. Cu intenția de seducere. Se mistifică adevărul. Se acoperă realitatea cu paienjenții de lațuri.

Și oamienii noștri se nedomiresc. Stau neputincioși de a alege adevărul. Și combinațiile purced să neliniștească obștea, purced să știrbească credința și să slăbească nădejdea.

Sântem în situație să desmijim toate svonurile răspândite de ziarele neromânești. Nimic nu 'adevărat. Doar că din sinul comitetului executiv al partidului național român s'au delegat o seamă de fruntași, cari împreună cu delegații partidului social-democrat român compun consiliul național român, **coordonat consiliului național maghiar.**

Și încă ceva. Reprezentanți ai acestui consiliu al neamului românesc au luat contact cu ministrul Jász. Dar nu să rezolve ic chestiunea națională română, ci ca împreună cu reprezentanții celorlalte națiuni din Ardeal să aile chezașile de trebuință pentru asigurarea liniștei și bunei or-

dine pe seama tuturor locuitorilor de pe olaturile Ardealului.

In privința viitorului ce trebuie să aștepte neamul nostru, nu au făcut nici un demers. *Stau toți neliniști pe temeiul declarațiunei jăcute de deputatul Al. Vaida in parlament. Asupra sorții națiunei noastre se va roșiti adunarea națională.*

Convocarea adunării naționale o vor face o membrii consiliului național român, alături in Arad. Ei sânt îndrumați și chemați să străjuiască vremea și să potrivească bunul prilei pentru ziua cea mare. *Pentru praznicul mult așteptat.*

Până atunci prezidentul consiliului național român d-l Dr. Teodor Mihali toagă prin o circulară obștea românească de pretutindea să nu deez crezământ decât *declarațiilor ce apar in folie românești cu iscalitura consiliului național român ori a vreunui membru al acestui consiliu.*

Ordona și invită intelectualiilor români să se organizeze in consiliile naționale după comitate. Să se stăruie a crea astfel de consilii-filiale in toate comunele românești de pe teritoriul comitatului.

Prezidenții și delegații consiliilor comitatense vor forma împreună cu comitetul partidului național român marele consiliu al națiunii române din Ungaria și Transivania.

Membrii consiliilor comitatense sânt datori să ingrijiască de liniște și ordinea dintre locuitori, de asigurarea vieții și a avutului lor. In acest scop

vor purcede in bună înțelegere cu delegații organizațiilor similare ale celorlalte neamuri.

Temeliul de existența și de acțiune pentru fiecare consiliu comitatens in formează declarația deputatului Vaida. Abatere nu este admisă.

Interesul neamului este să ne găsească ocupația iminentă organizații până in comună, spre a putea desvolta activitatea recerțată pentru paralizarea tuturor influențelor dușmanoase cauzei viitorului neamului.

In aceeași vreme consiliul național român se adresează națiunii române in următoarele:

Rășoiul lung și săngeros inceput din interese străine, s'a sfârșit. A in vînse idea, că fiecețoare națiune să dispună liber asupra sorții sale, să fie egal îndreptățit și fiecare om să aiă tot aceleași drepturi. Soarta națiunilor mici este pusă in mâniele celei mai bune, și cele mai mari națiuni culte ne garantează realizarea idealurilor noastre.

Durere, s'au ivit vetezi triste și din satele românești, cari ne vorbesc despre jăfuri, fărâdelegi și volnicii, comise nu din partea poporului cinstit și a românilor de bine, ci de oameni destrăbalați și bețivii satelor.

Frații Români! Fraților ostași, cari v'ați întors după atatea suferinți lungi și grozave la vetele noastre, voi cari cu gurile mute ați fost purtați prin toate câmpurile de rășoi, pline de sânge și suferințe, voi cari venind acasă ați aflat poate familiile

voastre flămâzite și nedreptățite: ascultați de sfatul conducătorilor voștri de un sânge și o lege!

Frații și soldați români, fiți cu răbdare! Fiți cu atragere și iubire către neamul voștru, care in zilele acesteia a intrat in răndurile națiunilor libere, fiți mari in sufletul in ceasurile acesteia grele ale anarhiei și vă arătați demni de încrederea și sprjiniul anticipat de națiunile mari culte, fiți demni de iubirea desinteresată a celui mai mare om de astăzi, al președintelui republicii americane: Wilson, care ca un al doilea Mesia a adus la învingere ideea că fiecare popor și fiecare individ să fie egal îndreptățit și stăpân să soarte sa.

Consiliul Național Român, compus din următorii bărbați: *Dr. Teodor Mihali, Vasile Goldiș, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Aurel Vlad și Dr. Aurel Lazar*, — apoi dintre reprezentanții partidului social-democrat român: *Ioan Flueraș, Iosif Jumanca, Enea Grapini, Tiron Albani și Iosif Rănoș*, — reprezintă astăzi întreg neamul românesc din Ungaria și Ardeal, este recunoscut nu numai de puterile mari ale lumii, ci și de guvernul unguresc revoluționar.

Fiecare soldat român, delegat de jurământul dă împăratului, are liberă voie să intre in sfatul militar național român (gardă națională română), să poarte simbolul mândru al suveranității lui naționale, tricolorul, și este supus numai și numai consiliului național român.

FOIȘOARA

Re-o clipă

*Departat stau eardz de tine,
Ș' a lene reaz umbre coboară.
In liniștea sfântă și aga
Adoarme in vad lângă moara.*

*Și palidă lana zimbește,
De multe ce vede și știe.
Ea singură și bate cărarea
In cântec de noapte târzie.*

*Sub vâi negru zace tot jurul
In ultima clipă de vară...
As răde ș'as plânge, ca umbra și
Pe-o singură rădă s'apără.*

— Ioan Berghiu.

Rășoiul popoarelor

— Amintiri, de Romulus Damian —
In fata morții. — Reconstrucția unei li-nii telegrafice in ploaie de gloanțe. — Bravo, Aron Avram! — ești soldat fără păreche. — Urcarea pe muntele Krn (2245). — Frontul de pe Krn.

(Finie)

După o mică pauză, Aron scoase din sacul său o sticlă cu rum, o destupă închină, apoi trase din ea, de două ori, și o trecură celorlalți zicând:

— Ei, dragii mei, ce ne facem noi

acum? Incepem lucru, ori mai răslălmăm? Eu unul, știu atăta, că până poimâine seară trebuie să dau gata linia. Și e lucru mult săl, și greu Nu știu, dar ai noștri, cum mă-l isprăvind... ca moi, cum mama dracului să șariu noi, de pe vârful lui Golobor pe vârful lui Vrsici?!

— La ș' gândul ăsta, Arone. Se mai răslălm nișel, apoi vom vedea noi ce facem, răspunde Vasile.

— Mai Arone! Niciodată n'ași fi crezut să easă din tine așa om, cum te ved eu azi, și acum, — zise Nicolae din de-beșul-săsesec. Parcă te vad și acum, ce copil slab și prăpădit eri. Apoi nu te-am mai văzut ani, mulți ani de zile. Și apoi când, într-o zi venisem cu socru la voi in Cărpiniș, te-am văzut răsărit flăcău mândru, 'nalit și vânos. Te făcuși strejerul părinților tăi. Necăjzim cum ai fost, ai muncit zi și noaptea din greu, și ai ridicat pe spatele tale o cascăoară nouă, și gospodăria gura a tălăiui tău, și începuoă o viață mai cîntă la vaita noastră, și măică-ta bună și vespnic miloasă cu toți a ajuns ceasurile liniști.

O lucrăm mare căzu din ochii lui Aron, azind cuvintele acestea.

— Iți mai aduci aminte, Arone, de horele și de zecătorile din satul tău? Dumincile și in zile de sărbători, cine era cel dintăi, in șura lui Toca Tânăsu, cel cu

trei fete, și Lisandru, țiganul, cu gloaba lui de dipă (vioară), cum li trăgea la ureche? Și fetele cu fiori in șorț, și cu cămașile înforște se prindeau de mână, cu flăcii începi și brae, tricolorul românesc, și cu fiori in pâlărie. Și dipă lui Lisandru, ținutorea și zicea cu foc. Mai știți Arone, cu cât foc duceai tu braurile, și cum strigai, — și când venea aurău și liniște se izidea asupra satului, numai glasul tău se auzea cu melodia subțire a gloabei de dipă și cu murmurul doimelor. Și prin înserările limpezii petreceai fetele altele, de străngeți și le pupai. Ți-au fost dragi, și le jucați in horti ca nimeni altui. Una cămea s'au dus dragosteale ușurele, și a venit dragoste cea mare, dragoste cu Lina, care ț'ea luat liniștea, și ț'ea-a dus zice ar-zătoare și nopți nedormite.

— Ai duso, o voră, o foamă, o iarnă, o primăvară, și o altă jumătate de vară, cu dragoste ăsta, și când ț'eri era mai dragă lumea, a suflat, in ciuda fercirii tale, trimbița rășoiului.

— Lasă, mai vetez Nicolae, nu mai spune, că-mi sfăși inima, zise Aron, stergându-și cu degetele lacrimile din ochi. Mai bine să ne gândim acum a datornița față de noi, decât să ne lăsăm răpiți de amintiri, mai zise, ridicându-se subit, și dintre două schimbă la față. Sculă-și și voi, căci iute inopează, și apoi nu mai

vedem, pe unde să punem sârmele telefonului.

Toți se ridicară. Unii dintre ei începură a se uita și a măsura terenul.

— Mai Arone, nu putem face altfel, decât că cinci dintre noi să călădească pe cimele de Golobor la vale, până la stația de telefon, a grupei Golobor, și ceilalți să călădească linia pe păreții stâncilor lui Golobor, față in față cu păreții stâncilor lui Vrsici. Altfel, numai șășerile pot clădi aici, zise sergentul Visarion, din Vinț. Funiu avem destule... Pe cel dintăi, care coboară să pună sârmele, li legăm de al doilea, ce li întăde sârma, pe al doilea, li legăm de al treilea și de al patrălea, ce port pe spate acățată după grumazi roata cu sârma, și al cincilea ține linia, și o legă de pe un vârf de stâncă pe altul.

— E bine așa, cum zici tu Visarion, numai atăt e rău, că in felul acesta, nu isprăvind lucrul, nici într'un an de zile, răspunde Aron. Ziua ne-ar vedea italianul, noaptea nu vedem noi. Dar să vă spun eu altceva. Să împletim in zece, atătă sârma, cât credem, că ajunge, pentruca să legăm vârful lui Golobor cu vârful lui Vrsici. Și apoi, unul dintre noi, eu, trec spăzurat, pe mâni dincolo, Fac stație, și apoi iar mă re'ntorc pe Golobor.

— Așa nu se poate, Arone, răspun-seră toți. E imposibil. Cazi, și Doamne fe-